

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (Μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (Μονάδες 10)

Η ενδυμασία, σύμφωνα με τον συγγραφέα του Κειμένου 1, μπορεί να φανερώνει για τον καθένα:

- την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκει και τον ρόλο του μέσα σε αυτήν
- το φύλο
- την ηλικία
- το επάγγελμα
- την εθνικότητα
- τη θρησκεία
- την ιδεολογία

2^ο υποερώτημα (Μονάδες 10)

Βασικός ισχυρισμός —→ Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου

Ο συγγραφέας επιλέγει να στηρίξει τον βασικό του ισχυρισμό χρησιμοποιώντας ως τρόπο ανάπτυξης παραγράφου **την αιτιολόγηση**. Ειδικότερα, επισημαίνει τη μέγιστη σημασία της ενδυμασίας

- για την υγεία (προστασία από άσχημες καιρικές συνθήκες)
- για την ανάδειξη της προσωπικότητας του ατόμου (η ενδυμασία «δείχνει» τον χαρακτήρα του καθενός)
- για την αλληλεπίδρασή της με την ανθρώπινη συμπεριφορά (η ενδυμασία φανερώνει τη διάθεση του ατόμου για βελτιωτικές αλλαγές και αποτελεί έκφραση αυτοπεποίθησης)
- για την ευεργετική της επίδραση στην ψυχική διάθεση του ατόμου

Με αυτόν τον τρόπο, ο συγγραφέας τεκμηριώνει τον βασικό του ισχυρισμό, ενώ ταυτόχρονα προσδίδει σε αυτόν πειστικότητα και αντικειμενικότητα.

3^ο υποερώτημα (Μονάδες 15)

- «Είναι μια σιωπηλή γλώσσα... στο οποίο αυτά ζουν»: Μεταφορική λειτουργία της γλώσσας
- Η λειτουργία της γλώσσας επιλέγεται με κριτήρια την πρόθεση του πομπού και το ύφος του κειμένου. Στο Κείμενο 1 επιλέγεται η χρήση της μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας από τους συντάκτες του, με σκοπό την πρόκληση συναισθημάτων και την αισθητική συγκίνηση του δέκτη. Ταυτόχρονα, δημιουργείται ερέθισμα για προβληματισμό του δέκτη, καθώς το μήνυμα διατυπώνεται με τρόπο συνυποδηλωτικό. Τέλος, αποσαφηνίζεται το μήνυμα (ενδυμασία = κώδικας επικοινωνίας = σιωπηλή γλώσσα), όπως αυτό διατυπώνεται στη θεματική πρόταση της συγκεκριμένης παραγράφου («Σε γενικές γραμμές, η ενδυμασία αποτελεί ένα είδος κώδικα επικοινωνίας»).

ΘΕΜΑ 4 (Μονάδες 15)

Στο Κείμενο 2 αποτυπώνονται οι συνθήκες καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που επικρατούν στο Αφγανιστάν, ειδικά για τις γυναίκες. Κάτω από την πίεση ενός ολοκληρωτικού θρησκευτικού καθεστώτος, η επιβεβλημένη χρήση του τσαντόρ «φωτογραφίζει» τη θέση της γυναίκας σε παρόμοιες κοινωνίες, με την ηρωίδα να ισχυρίζεται ότι αυτή η «*ανώνυμη φορεσιά*» σημαίνει στέρηση της ταυτότητάς της («*μη μου ζητάς ν' απαρνηθώ το όνομά μου*»), αφού κρύβει τα χαρακτηριστικά του προσώπου της («*το χρώμα των ματιών μου, το σχήμα των χειλιών μου*») και την εκμηδενίζει ως προσωπικότητα («*μη μου ζητάς να 'μαι λιγότερο από σκιά*»). Η ανάγνωση του Κειμένου 2 οδηγεί σε εύλογο προβληματισμό για το καθεστώς τρομοκρατίας και τις συνθήκες στέρησης των προσωπικών ελευθεριών που βιώνουν – ακόμα και σήμερα – οι γυναίκες σε παρόμοια καθεστάτα.

Ο έφηβος/-η μπορεί να συμμεριστεί το «δράμα» κάθε γυναίκας που υφίσταται τέτοιες συμπεριφορές, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να επισημάνει την ανάγκη στήριξης δράσεων για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κράτη που αυτά καταπατώνται.